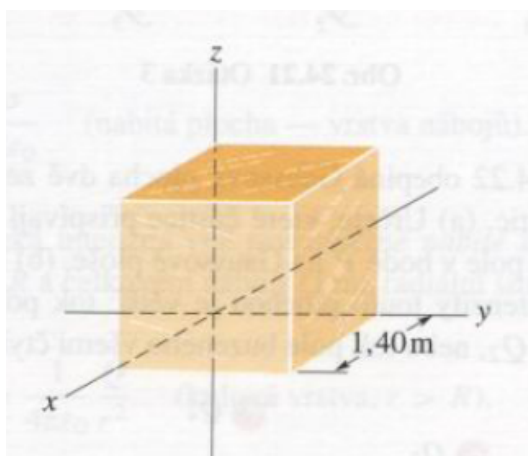
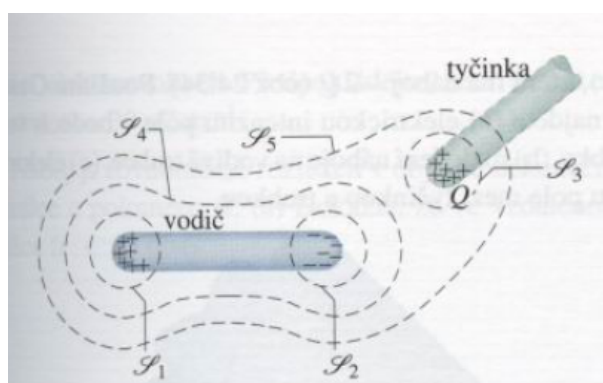

Tok elektrické intenzity, Gaussův zákon elektrostatiky a jeho použití, využití symetrií

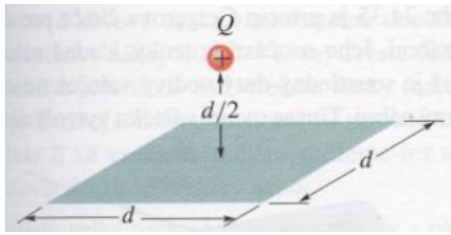
1. V homogenním elektrickém poli je umístěna krychle o hraně 1,4 m viz obrázek. Vypočtěte tok elektrické intenzity pravou stěnou krychle, jeli intenzita: (a) $6.00i$, (b) $-2.00j$, (c) $-3.00i-4.00k$. (d) Jaký je celkový tok elektrické intenzity povrchem krychle pro každé z těchto polí? (HWR kap.24, př.3C)

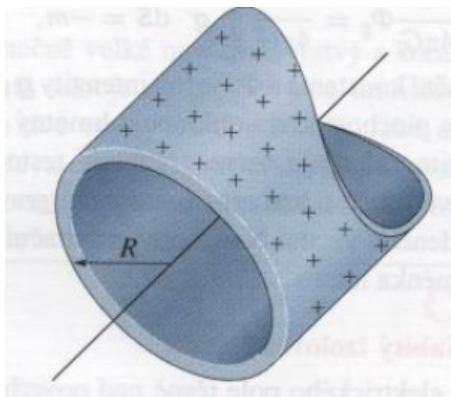
2. V obrázku je náboj izolovaného neutrálního vodiče polarizován kladně nabitou tyčinkou. Jaký je celkový tok každou z pěti Gaussových ploch φ_1 až φ_5 ? Předpokládejme, že náboje uvnitř ploch φ_1 , φ_2 a φ_3 jsou ve všech případech stejně velké. (HWR kap.24, př.6C)

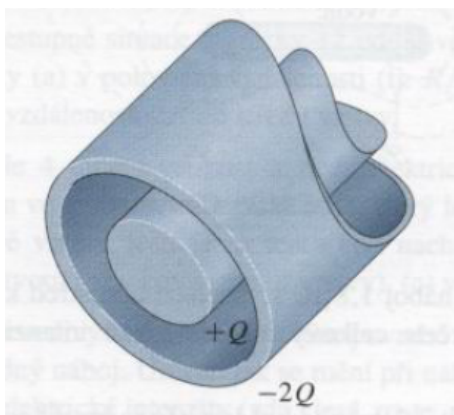
3. Na obrázku se bodový náboj $+Q$ nachází ve vzdálenosti $d/2$ přímo nad středem čtverce o straně d . Určete tok elektrické intenzity čtvercem. (Tip. Považujte čtverec za jednu stěnu krychle o hraně d .) (HWR kap.24, př.9C)

4. Vypočtete tok Φ_E elektrické intenzity (a) základnou, (b) kulovým povrchem polokoule o poloměru R . Elektrické pole E je homogenní a je orientováno kolmo k základně polokoule, přičemž siločáry do ní vstupují její základnou. (HWR kap.24, př.11C)
5. Jaký celkový náboj se nachází uvnitř Gaussovy plochy tvořené povrchem krychle, která je umístěna v elektrickém poli o intenzitě $E = 4i - 3(y^2 + 2)j \text{ Vm}^{-1}$. (HWR kap.24, př.13Ú)
6. Ve výšce 300 m byla naměřena intenzita elektrického pole o velikosti 60 Vm^{-1} , ve výšce 200 m pak 100 Vm^{-1} . V obou případech směřovala elektrická intenzita svisle k Zemi. Stanovte celkový náboj uzavřený v krychli o hraně 100 m, jejíž spodní stěna leží ve výšce 200 m. Zakřivení Země zanedbejte. (HWR kap.24, př.14Ú)
7. Vodivá koule nesoucí kladný náboj Q je obklopena kulovou vodivou vrstvou. (a) Jak velký náboj je na vnitřní stěně vrstvy? (b) Další kladný náboj Q_1 je umístěn vně vrstvy. Jaký bude nyní náboj na vnitřní stěně vrstvy? (c) Jaký bude náboj na vnitřní stěně vrstvy, jestliže se nyní náboj Q_1 nachází mezi kulovou vrstvou a koulí? (d) Zůstávají naše odpovědi platné, i kdyby koule a kulová vrstva nebyly soustředné? (HWR kap.24, př.20C)
8. Na obrázku je řez dlouhou tenkostěnnou kovovou trubkou o poloměru R , která nese na povrchu náboj s délkovou hustotou τ . Vyjádřete velikost intenzity E jako funkci vzdálenosti r od osy trubky pro (a) $r > R$, (b) $r < R$. Nakreslete graf této funkce v intervalu od $r = 0$ do $r = 5 \text{ cm}$, jestliže $\tau = 2 \cdot 10^{-8} \text{ Cm}^{-1}$ a $R = 3 \text{ cm}$. (Tip: Použijte válcovou Gaussovu plochu, souosou s kovovou trubkou.) (HWR kap.24, př.24C)

9. Velmi dlouhá vodivá válcová tyčinka délky L nesoucí náboj $+Q$ se nachází uvnitř vodivé válcové trubky (rovněž délky L), která má náboj $-2Q$, viz obrázek. Použitím Gaussova zákona najděte (a) elektrickou intenzitu pole v bodech vně vodivé trubky, (b) rozložení náboje na vodivé trubce, (c) elektrickou intenzitu pole mezi tyčinkou a trubkou. (HWR kap.24, př.27Ú)

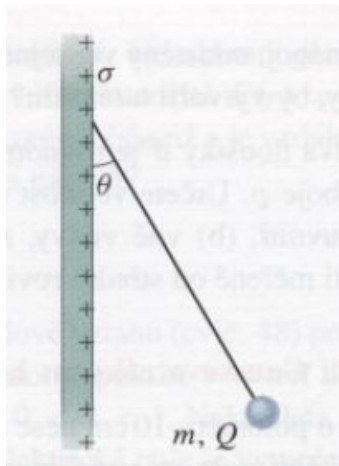

10. Náboj je rovnoměrně rozložen v objemu nekonečně dlouhého válce o poloměru R . (a) Dokažte, že ve vzdálenosti r od osy válce ($r < R$) platí

$$E = \left(\frac{\rho r}{2\epsilon_0} \right)$$

kde ρ je objemová hustota náboje. (b) napište výraz pro E , jestliže ($r > R$). (HWR kap.24, př.31C)

11. Na obrázku je nevodivá kulička o hmotnosti $m = 1$ mg nesoucí náboj $Q = 2.10^{-8}$ C rovnoměrně rozložený v celém objemu. Kulička je upevněna na nevodivém závěsu, který svírá úhel $\theta = 30^\circ$ se svislou rovnoměrně nabitou nevodivou deskou. Vypočtete plošnou hustotu náboje σ na desce, přičemž berte v úvahu hmotnost kuličky a předpokládejte, že deska není prostorově ohraničená. (HWR kap.24, př.35Ú)
12. Dvě velké, tenké a rovnoběžné kovové desky leží blízko sebe, levá deska je záporně nabitá. Desky mají na vnitřních stěnách náboje opačných znamének s plošnou hustotou $\sigma = 7.0.10^{-22}$ Cm⁻². Určete velikost a směr elektrické intenzity E (a) vlevo od desek, (b) vpravo od nich, (c) mezi nimi. (HWR kap.24, př.36Ú)
13. Vodivá koule o poloměru 10 cm nese neznámý náboj. Intenzita elektrostatického pole ve vzdálenosti 15 cm od středu koule má velikost $3.0.10^3$ Vm⁻¹ a směřuje ke středu koule. Určete náboj na povrchu koule. (HWR kap.24, př.42C)
14. Bodový náboj způsobí tok intenzity elektrického pole -750 Nm²C⁻¹ kulovou Gaussovou plochou o poloměru 10 cm se středem v tomto náboji. (a) Určete, jak velký je tok elektrické intenzity Gaussovou plochou, zvětší-li se její poloměr dvakrát? (b) Určete velikost bodového náboje. (HWR kap.24, př.43C)

15. Dvě nabité soustředné kulové plochy mají poloměry 10 a 15 cm. Náboj na vnitřní z nich je $4 \cdot 10^{-8}$ C a náboj na vnější je $2 \cdot 10^{-8}$ C. Určete velikost elektrické intenzity ve vzdálenosti (a) $r = 12$ cm, (b) $r = 20$ cm od jejich středu. (HWR kap.24, př.46C)
16. Gaussův zákon a Coulombův zákon jsou ekvivalentní. Odvoďte Coulombův zákon z Gaussova zákona využitím symetrie v rozložení nábojů a jimi vytvořeného elektrického pole.